

Але Татари не показували ся...

В таку скрутну хвилю люди лиш знають виносити з хати, що під руку понаде, а більше нічого.

Судакп найскорше поставали, тай ще не встигли повиносити усього добра з хати та комори. Увихали ся всі аж попріли.

— Аллах! Аллах! — залунало з боків, де були ворота.

Сей крик був такий могутний і дикий, що приглушив усі крики та зойки в селі. Та не те, що приглушив, але від того чортового крику усе в селі притихло. Лише тріски горючих хат та лоскіт падаючих крип і стель було чути. Всього проче начеб зачароване, замовкло. Навіть товар занімів. Кожен стояв мов занімілий і не знав, що робити.

— Зброю бери, чого став?! — гукнув якийсь голос.

І знову все заворушилось, як мурашки. Кожен хапав, що під руку попало, і ладив ся до оборони.

У сій хвилі з обох боків на майдан сунулась чорна маса збита в купу. Здавало ся, що якась чорна як ніч хмара впаде на землю і суне лавою з двох боків в село. А з тої хмари лунав заєдно чортячий крик: Аллах! Аллах! Почулось декілька вистрілів з рупниць, та се їх не спшило. Татари вже були на майдані. Тепер можна їх було при світлі пожежі розпізнати. Вони розбігли ся і стали ловити людей.

Дехто був так наляканий, що давав себе без опору в'язати. Другі стали боронити ся, чим хто міг.

Дід Андрій зі Степаном станули зі списами в руках перед хатою, яка ще не заняла ся. За ними на присні сиділи налякані діти, притулившись одно до одного. Палажка поралась ще в хаті. Павлусеви приходило на думку забрати Ганю, скочити в город та сховатися в бурян. Та йому здавало ся, що за плечима тата та діда безнечійніше. Дрожахи зі страху, він голубів і успокоював сестру.

Який Татарин розігнав ся до них, висувалась довга списа начеб гадючий язик і Татари злітав з коня. Перед ними лежало вже кілька татарських трупів... Та в сій хвилі наче шуліка на курча вшав татарський аркан на голову Степана і повалив його на землю. Дід Андрій нахилився розмотувати сина, та в тій хвилі татарська шабля розчерпила йому го-